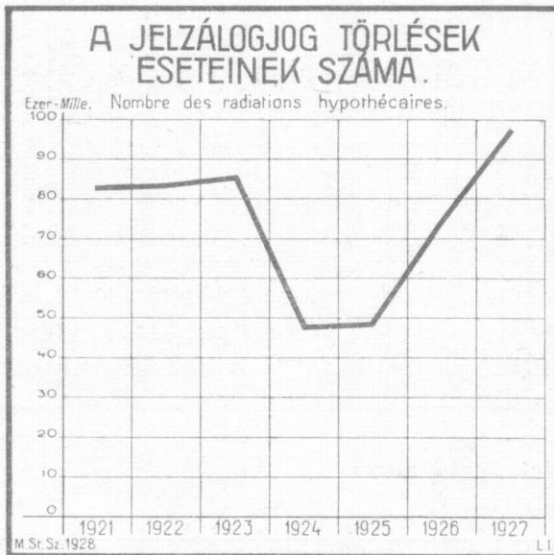

sodás. Ez a gyors folyamat természetesen erősen hozzájárul ahhoz, hogy a telekkönyvi hatóságainkra háramló munka mennyiségét mondhatni a maximum fölé emelje.

A most tárgyalt és gazdasági szempontból válságosnak mondható helyzet javulását jelentené, ha a jelzálogjog törlésének esetei hasonló arányban növekednének. Azonban, mint a harmadik grafikon adataiból meggyőződhetünk, itt az emelkedés aránya lényegesen kisebb, mint a tulajdonjogbekebelezések, vagy a jelzálogbekebelezések eseteinek számánál. A tárgyalt 1927. évben ugyan a bekebelezések törlésénél is élénkebb mozgás tapasztalható, így a jelzálog törlésének esetei 1927-ben 31,3 százalékkal múltak felül az 1926. évi hasonló eredményt, sőt 101,4 százalékkal az 1925. évi eredményt, de a teher tételek törlésének száma még mindig lényegesen kisebb, mint az újonnan bejegyzett terhek száma. Gazdasági szem-

pontból ugyan kedvező a teher tételek törlésének emelkedése, azonban ez ismét csak munkaterhet jelent a telekkönyvi hatóságoknak és hozzájárul ahhoz, hogy a szóbanforgó hatóságok mindinkább nehezebben bírják megfelelni a követelményeknek.

Ami a telekkönyvi hatóságok munkateljesítményének további részletezésére vonatkozik, az utolsó három év adatait összehasonlítható formában láthatjuk táblázatunkban. Itt már nemcsak az egyes jogcímek esetei szerepelnek, hanem az értékek is rendelkezésünkre állanak. A növekedés természetesen az értékekénél is nagyarányú. Feltűnően nagy a visszerhes jogügyletek alapján fogatosított tulajdonjogi bekebelezéseknél a visszerhes összegének emelkedése. Az 1927. évi visszerhesösszeg 194,1%-kal nagyobb, mint az 1925. évi összeg. De még ezt a nagyarányú emelkedést is sokszorosan felülmúlja az árverés alapján fogatosított tulajdonjogbekebelezéseknél a vételár összegének hatalmas emelkedése.

Egyébként a kimutatás bármelyik adatát vizsgáljuk, mindenütt élénk emelkedést tapasztalunk. Az 1927. évi eredményeket nézve mindössze két tételnél látunk egészen jelentéktelen arányú csökkenést, a forgalmi jelzálogoknál, az öröklés vagy hagyomány alapján bekebelezett eseteknél, valamint a forgalmi jelzálogjog törlésénél, ezeknél ugyanis 1926-ban az esetek száma valamivel nagyobb volt, mint 1927-ben. Végeredményben megállapíthatjuk, hogy amennyiben a telekkönyvi hatóságok ügyforgalma a mostani arányt szem előtt tartva továbbra is így növekszik, a telekkönyvi hatóságok még a jelenleginél jelentékenyen nagyobb személyzettel sem lesznek képesek az ügyforgalmat idejében lebonyolítani.

S. I.

Az 1928. évi termés.

La récolte de 1928.

Magyarország. — Hongrie.

A földművelésügyi minisztérium folyó évi július 20-án közzétett jelentése szerint a mostani időjárás a kalászosok beérése szempontjából, valamint az aratási munkálatok elvégzésére kiválóan kedvező volt, ellenben a kapásnövények és a mesterseges takarmányfélék fejlődésére határozottan kedvezőtlennek mondható. Ez természetes is, mert az a csapadéknélküli, rendkívül forró időjárás, ame-

lyik a legutolsó két héten az egész országban általános volt, a beérést nagy mértékben elősegítette, a fejlődést ellenben erősen akadályozta. A július 17-i hőmérsékmaximum (Kaposváron és Mezőtúron 40 C fok) olyan meleget jelentett, aminőt Magyarországon az utolsó félszázad alatt nem észleltek.

Ily körülmények között a búza természetesen teljesen beért, aratása jól előrehaladott, számos

helyen már be is fejeztették, sőt szórványosan eséplését is megkezdték. A búza folyó évi vetésterülete körülbelül 2,906.549 kat. holdra tehető, a gazdasági tudósítók és a gazdasági felügyelők becslése szerint ezen a területen a termés kat. holdankint átlagosan 8·3 q, tehát ebben az évben mintegy 24,110.350 q búzatermés várható. A két héttel ezelőtti (július 4) becslés alkalmával ugyanezen a területen a minisztérium a búzatermést kat. holdankint átlag 7·9 q-ára, vagyis összesen 22,967.879 q-ra becsülte. Az ezidőszert várható búzatermés mennyisége kat. holdankint 39 kg-mal, összesen tehát 1,142.471 q-ával többnek mutatkozik a két héttel ezelőtt remélt búzamennyiségnél.

Az ideai búzatermés az előjelek után ítélve magasan felülmúlja a legutolsó évtized bármelyik évének eredményét. Összehasonlítás céljából közöljük évtizedünk búzatermés mennyiségére és termésátlagára vonatkozó adatokat.

É v	Termésmennyiség q	Kat. holdankinti átlag q
1920	10,322.119	5·5
1921	14,346.944	7·1
1922	14,894.912	6·0
1923	18,426.572	8·0
1924	14,034.771	5·7
1925	19,506.881	7·9
1926	20,386.825	7·8
1927	20,938.081	7·4
1928	24,110.350	8·3

Az adatok tehát arra engednek következtetni, hogy idén valószínű rekord búzatermésrel számolhatunk, az ideai termés ugyanis a leggyengébb eredményű 1920. évi termésnél teljes 133·6%-kal, az igen jó eredményű 1927. évi termésnél is 15·2%-kal jobb.

A rozs aratását befejezték, cséplése folyamatban van, kalászaik általában szép hosszúak, a szemek kifejezettek. A rozs ezévi vetésterülete körülbelül 1,153.829 kat. hold, ezen a területen a gazdasági tudósítók és a gazdasági felügyelők cséplési eredményeken alapuló számításai szerint kat. holdankint 6·9 q, vagyis összesen mintegy 7,980.469 q rozstermés várható. A folyó évi július 4-én megjelent legutóbbi becslés alkalmával ugyanezen a területen 6·6 q-ás átlagot, összesen körülbelül 7,590.298 q rozstermést vártunk, a többlet tehát kat. holdankint 34 kg, ami országos összegen 390.171 q-át tesz ki.

Az őszi árpát learatták, sőt cséplését is a legtöbb helyen elég jó eredménnyel befejezték, a tavaszi árpa aratása szintén közeledik a befejezéshez; úgy az őszi, mint a tavaszi árpa szemei fejlettek s a kalászkok szép teltek. Az árpa ideai területe mintegy 713.190 kat. hold, ezen a területen a gazdasági tudósítók és a gazdasági felügyelőségek becslése szerint kat. holdankint 8·1 q, tehát összesen 5,801.338 q a folyó évi valószínű árpatermés. A

július 4-iki becslés alkalmával kat. holdankint átlag 7·6 q, összesen mintegy 5,411.742 q árpatermés mutatkozott, a mostani többlet tehát kat. holdankint 54 kg, összesen pedig 389.596 q.

A zab a rendkívüli hőség következtében erősen érik, sőt aratását is több helyen már megkezdték. Zászlaja fejlett, a szemképződés általában jó. A zab ideai területe 456.772 kat. hold, ezen a területen a földművelésügyi minisztérium szakközegeinek becslései szerint kat. holdankint 7·1 q, vagyis körülbelül 3,256.112 q zabtermésre lehet számítani. Az előző becslés szerint a termésátlag 6·9 q-ának, a termés 3,145.735 q-ának mutatkozott, a többlet kat. holdankint 24 kg zab, ez végeredményben 110.377 q-át tesz ki.

Áttérve a fontosabb kapásnövények jelenlegi állásának tárgyalására, megállapíthatjuk, hogy a tengeri a szárazságot erősen sínyli, levélzete különösen a homokos talajon máris fonnyadni kezd. Címerét az eső hiánya miatt nehezen hánnya ki. A burgonya elvirágzott, a bokrok alatt elég sok gumó van, de a szárazság miatt ezek a gumók nagyon aprók. A cukorrépa zöld levelei a csapadékhiányt eddig még állják s a talajt teljesen beborítják. A gumó kiadós eső nélkül azonban tovább nem fejlődhetik. A helyzet azonos a takarmányrépánál, a fejlődéshez itt is nagyobb eső volna szükséges.

A többi gazdasági növények közül megemlítjük, hogy a kerti vetemények a szárazságban általában lesültek, fejlődésükhöz állandó öntözés szükséges. A paprika fejlődése erősen visszamaradt, hüvelyei kicsinyek. A vöröshagyma elég jól kibírta a szárazságot, szára erőteljes, többnyire jó termést ígér. A bab a szokatlan hőséget nagyon megsínylette, virágzik ugyan, de a virágok többnyire elsülnek, így tehát kevés hüvely képződik. A borsó nagybőrára beérett, kielégítő eredménnyel aratják, a lenese azonban csak közepes terméssel biztat. A káposzta jól megindult, további fejlődéséhez feltétlenül esőre volna szükség, levélzete nem borul eléggé, helyenkint pedig rovarkár mutatkozik. A komló szép és erőteljes, jó termést várható. A köles fejlődése viszont a szárazság miatt megakadt, a korábban elvetett vetések, valamivel jobban állanak, ezek már érőfélben vannak. A tatárka ugyan virágzik, a nedvesség hiánya miatt azonban fonnyadni kezd. A cirok az abnormális hőség miatt nem tud kellőképpen fejlődni. A kender elég magas és sűrű, a szálaik vékonyak, fejlődése azonban a nagy szárazság következtében megakadt. A len szintén elég sűrű, de szára alacsony. A beérett rész nyívását közepes hozammal már megkezdték. A dohány eddig a legtöbb vidéken elég kielégítően fejlődött, az esőt természetesen már nagyon kívánja.

A mesterséges takarmányok közül a lóheré és a lucerna második kaszálását betakarították. A lucerna harmadik kaszálása előreláthatóan igen

a várható termés nagysága kb. 5,451.000 q. Ez a termésmennyiségcsökkenés részben annak a körülménynek tudható be, hogy a bevetett terület 3%-kal kisebb volt, mint az előző évben.

Kanada folyó évi július 10-én a kalászosokkal bevetett terület nagyságáról ad tájékoztató adatokat. Ezek szerint a *búzával* bevetett terület 9,472.000 hektár, körülbelül 400.000 hektárral több, mint 1927. évben, az emelkedés tehát 4·2%. A *rozs* vetésterülete 279.000 hektár, 7%-kal kevesebb, mint az előző évben. Az *árpával* bevetett terület nagysága 1,467.000 hektár, ez az eredmény a tavalyival szemben 3%-os emelkedést jelent. A *zab* idei bevetett területe 4%-kal nagyobb, mint 1927-ben volt és 5,357.000 hektárt tesz ki.

Argentína folyó évi július 12-iki jelentésében a kivitelre kerülhető búza és lenmag mennyiségéről tájékoztat. A jelentés szerint Argentínában folyó évi július 12-én 10,347.320 q kivihető *búzakészlet* volt. Ez a mennyiség teljes 3,934.630 q-ával kevesebb, mint az 1927. évi július 12-iki készlet.

A *lenmagból* kivihető készlet ellenben nagyobb az előző évinél és 7,319.410 q-ára rúg, ezzel szem-

ben tavaly ugyanebben az időpontban a kivitelre váró lenmag mennyisége 5,533.200 q volt.

*

A **gyapottal** bevetett terület nagyságáról az Északamerikai Egyesült Államok és Brazília adtak tájékoztató jelentést. Az *Északamerikai Egyesült Államok* földművelésügyi minisztériuma július 9-én közli, hogy az 1928/29-es gazdasági évben a gyapottal bevetett terület nagyságát 18,879.000 hektárra becsülik, így 11·4%-os emelkedés mutatkozik az elmúlt évi hasonló eredménnyel szemben, sőt ez a terület az előző öt év átlagos területének nagyságát is 10%-kal múlja felül. A *brazíliai* kormány ugyancsak július 9-én jelenti, hogy a gyapot 1927/28. évi termése — a szedés folyó évi május hóban véget ért — 1,066.000 q-ára becsülhető. Ez a mennyiség majdnem 100.000 q-ával nagyobb, mint az előző év termésmennyisége. Mindennek dacára meg kell állapítani, hogy a szóbanforgó év gyapottermése legfeljebb közepesnek minősíthető. A folyó évi termés fentidézett becsülése ugyanis 13%-kal kisebb, mint a megelőző öt év átlagos gyapottermése.

A világ kávétermelése és kávéfogyasztása.¹⁾

Production et consommation mondiales du café.¹⁾

A világ kávétermése a háború előtti évek átlagához képest az utolsó években növekedést mutat. Amint 1. számú táblázatunkból kitűnik, a termés rekordéve 1927/28. volt, amidőn az előzetes adatok szerint 34%-kal termeltek többet a békebeli átlagnál. Az előző években a többlet 21—29% között mozgott. Megjegyezzük, hogy a kávénál a termésév (gazdasági év) július 1-től a következő év június 30-áig terjedő időszak.

1. A világ kávétermése.

Production mondiale du café.

Év — Année	1000 tonna tonnes	Növekedés Augmentation 1908/9—1912/13=100
1908/09—1912/13 átlag moyenne	1.012·2	100 0
1923/1924	1.303·9	128·8
1924/1925	1.229·0	121·4
1925/1926	1.270·0	125·5
1926/1927	1.275·1	126·0
1927/1928	1.356·0	134 0

A 2. számú táblázat a főtermelő országok részesedéséről tájékoztat. A világtermés 67·3%-át 1927/28-ban Brazília szolgáltatta. A háború előtt

2. A fontosabb országok részesedése a kávétermelésben, %-ban.

Participation des principaux pays dans la production du café, en %.

Ország Pays	1908/09— 1912/13 átlag moyenne	1923/1924	1924/1925	1925/1926	1926/1927	1927/1928
Brazília — Brésil..	71·2	68·4	67·0	66·7	67·2	67·3
Ebből — Dont						
Sao Paulo (Santos) ..	52·7	46·9	45·9	42·9	44·6	44·2
Rio	15·5	17·5	15·0	18·6	17·1	17·7
Kolumbia — Colombie	4·6	10·2	9·5	11·6	8·7	10·6
Közép-Amerika — Amérique centrale	9·0	9·7	8·4	10·3	7·8	7·6
Holland-India — In- des Néerlandaises	2·4	4·5	6·8	5·5	6·3	4·0

a világtermés több mint 70%-a esett erre az országra. Braziliában két nagy termőterülete van a kávénak: az egyik Sao Paulo (Santos), a kávé főhazája, amely a háború előtt a világtermés több mint felét szolgáltatta s ma is 44%-on felül termel; a másik Rio, amelynek termése 1927/28-ban a világtermés 17·7%-át tette. Míg Sao Paulo arányszáma a háború előtti állapothoz képest esett, Rioé emelkedett. További fő termőhelyek: Kolumbia, amely ország több mint 10%-kal részese-

¹⁾ Wirtsch. u. Stat. 1928. Nr. 12.